

Nordlaks Oppdrett AS
Att:
Postboks 224
8455 STOKMARKNES

Nordlaks Oppdrett AS - Vedtak om konvertering av utviklingstillatelser Havfarm 1

1. Innledning

Fiskeridirektoratet viser til søknad datert 16. desember 2021 fra Nordlaks Oppdrett AS (heretter Nordlaks eller søker) om konvertering av 13 utviklingstillatelser tildelt til realisering av Havfarm 1.

Nordlaks har den 24. mars 2020 blitt tildelt 1% kapasitetsvekst, slik at de 13 utviklingstillatelsene hver har en avgrensning på 788 tonn MTB.

Fiskeridirektoratets vedtak følger nedenfor i punkt 2. Videre følger det en redegjørelse for bakgrunnen og søknad i punkt 3 og 4, samt regelverket som danner utgangspunkt for vurderingen i punkt 5. Fiskeridirektoratets vurdering av søknaden fremgår av punkt 6. Av punkt 7 og 8 fremgår størrelsen på vederlaget og en beskrivelse av videre saksgang.

2. Fiskeridirektoratets vedtak

Fiskeridirektoratet gir Nordlaks Oppdrett AS tillatelse til å konvertere utviklingstillatelsene N-H-33, N-H-34, N-H-35, N-H-36, N-H-37, N-H-38, N-H-39, N-H-40, N-H-41, N-H-42, N-H-43 N-H-44 og N-H-45 til ordinære matfisktillatelser på 788 tonn MTB, jf. laksetildelingsforskriften § 23c.

Vedtaket er fattet med følgende vilkår:

- Innehaver må søke Fiskeridirektoratet om innplassering i produksjonsområde for nye tillatelser, jf. produksjonsområdeforskriften § 4.

- Før tillatelsene kan tas i bruk som ordinære matfisktillatelser må fylkeskommunen skrive ut nytt tillatelsesdokument i det produksjonsområdet tillatelsene er innplassert i.
- Det skal betales vederlag for tillatelsene før fylkeskommunen kan skrive ut tillatelsesdokument for ordinære matfisktillatelser, se nærmere informasjon under punkt 7.

Nordlaks må levere dokumentasjon på at vederlaget er innbetalt i sin helhet og at Fiskeridirektoratet har foretatt innplassering av tillatelsene i et produksjonsområde før fylkeskommunen kan skrive ut tillatelsesdokument for ordinær matfisktillatelse.

3. Bakgrunn

Nordlaks søkte 24. november 2015 om 39 utviklingstillatelser til realisering av sitt Havfarmprosjekt. Ifølge søknaden tok prosjektet sikte på å utvikle tre til fire Havfarmer.

I vedtak 22. desember 2016 ga Fiskeridirektoratet Nordlaks tilsagn om ti utviklingstillatelser til bygging og drift av Havfarm 1. Målkriteriene for prosjektet fremgår av tilsagnet på s. 19 flg. Her fremgår det også hvilken dokumentasjon prosjektet skal sende inn for å dokumentere oppfyllelse av målkriteriene.

Nordlaks klaget på vedtaket. I Nærings- og fiskeridepartementets klagevedtak 8. september 2017 ble Fiskeridirektoratets vedtak når det gjelder tildeling av tillatelser til Havfarm 1 opprettholdt, med den endring at det ble gitt tilsagn om 13 tillatelser. Samtidig ble Nordlaks gitt tilsagn om 8 tillatelser til utvikling av Havfarm 2 (i vedtaket omtalt som Havfarm 3).

I presiserende vedtak 13. desember 2017 kom Fiskeridirektoratet frem til at Havfarm 1 og Havfarm 2 må anses som to separate «prosjekt». Dette innebærer at tillatelsene fra Havfarm 1 kan søkes konvertert etter at alle målkriteriene for dette prosjektet er oppfylt, uavhengig av fremdriften i Havfarm 2-prosjektet.

13. februar 2018 signerte Nordlaks kontrakt med det kinesiske verftet Yantai CIMC Raffles Offshore Ltd. Om design, konstruksjon og levering av Havfarmen «Jostein Albert». Nordland fylkeskommune utstedte tillatelsesdokument for de 13 utviklingstillatelsene på lokalitet 39777 Ytre Hadseløya i Hadsel kommune i Vesterålen, 12. mars 2019. Anleggssertifikat ble endelig utstedt av DNV GL TAS den 23. juli 2020.

I første produksjonssyklus i Havfarmen ble det satt ut totalt 2,33 millioner laks i anlegget i perioden 25. juli til 6. september 2020. Den siste fisken i anlegget ble slaktet 8. juni 2021.

15. april 2021 søkte Nordlaks første gang om konvertering av utviklingstillatelsene tilknyttet Havfarm 1. Fiskeridirektoratet avslø søknaden 25. juni 2021. Bakgrunnen for avslaget var at Fiskeridirektoratet kom frem til at Nordlaks ikke hadde gjennomført et tilstrekkelig antall utsett med lang nok varighet til at målingene som inngikk i samtlige av de fire arbeidspakkene i dokumentasjonsprogrammet var blitt utført og hadde gitt

resultater som var egnet til å gjøre en evaluering av prosjektet. Målkriteriene som var fastsatt for Havfarmprosjektet var dermed ikke oppfylt og utviklingstillatelsene kunne ikke konverteres til ordinære tillatelser til akvakultur av matfisk i sjø, jf. laksetildelingsforskriften § 23c. Nordlaks påklaget vedtaket, men valgte senere å trekke klagen.

I perioden 13. juli til 9. august 2021 ble det på nytt satt ut fisk i Havfarm 1. Den første merden i anlegget ble slaktet ut 23. oktober 2021. I den forbindelse utarbeidet Nordlaks en sammendragsrapport for andre driftssyklus, datert 5. november 2021. Denne rapporten ble lagt med som vedlegg til konverteringssøknad 16. desember 2021.

4. Søknad om konvertering

I søknad 16. desember 2021 søkte Nordlaks på nytt om å konvertere de 13 utviklingstillatelsene som er tildelt til realisering av Havfarm 1. Nordlaks leverte en sammendragsrapport for andre utsett frem til den første merden ble slaktet ut, 23. oktober 2021, sammen med konverteringssøknaden.

På forespørsel fra Fiskeridirektoratet leverte Nordlaks 14. januar 2022 en ytterligere rapport som oppsummerte resultater fra andre driftssyklus frem til 14. januar 2022. Etterfulgt av en ny sluttrapport for prosjektet 3. februar 2022.

Nordlaks har som vedlegg til konverteringssøknaden levert en tabell som gir oversikt over hvordan selskapet vurderer at de enkelte målkriteriene er oppfylt. Tabellen gir oversikt over de ulike målkriteriene, leveransene i forbindelse med oppfylting av disse og tidspunkt for slik leveranse.

5. Regelverk

Det fremgår av laksetildelingsforskriften § 23c at:

Fiskeridirektoratet kan etter søknad gi tillatelse til at en utviklingstillatelse kan konverteres til en ordinær tillatelse til akvakultur av matfisk i sjø. Søknaden kan kun innvilges dersom målkriteriene som er fastsatt for prosjektet er oppfylt. Søknad om konvertering må være Fiskeridirektoratet i hende senest 6 måneder før utviklingstillatelsen går ut. Fiskeridirektoratet kan gi oppreisning for fristoverskridelse.

Ved tildeling av ordinær tillatelse til akvakultur av matfisk i sjø, skal det betales vederlag til statskassen på kroner 10 millioner. Vederlaget skal justeres i tråd med konsumprisindeksen fra denne forskrifts ikrafttredelse og frem til konverteringstidspunktet. Betaling må skje innen 90 dager (inkludert helligdager) etter endelig forvaltningsvedtak om tilsagn om kommersiell tillatelse. Dersom vederlaget ikke betales innen fristen, faller tilsagnet bort. Fiskeridirektoratet kan i særlige tilfeller gi oppreisning for fristoverskridelse.

Den ordinære tillatelsen til akvakultur av matfisk i sjø kan ikke tas i bruk før vederlaget er betalt

6. Fiskeridirektoratets vurdering

Det fremgår av laksetildelingsforskriften § 23c at Fiskeridirektoratet kan konvertere utviklingstillatelser til ordinære matfisktillatelser, forutsatt at målkriteriene som er fastsatt for prosjektet er oppfylt. Det fremgår av retningslinjene at søker ikke har rettskrav på å få konvertert tillatelsene.

Ved søknad om konvertering av utviklingstillatelser må Fiskeridirektoratet ta stilling til om målkriteriene som er fastsatt for prosjektet er oppfylt, jf. § 23 c første ledd. Noen av målkriteriene i vedtaket om tilsagn har tydelige leveranser, mens andre mer skjønnsmessige. Hvorvidt samtlige målkriterier er oppfylt beror på en konkret helhetsvurdering.

Fiskeridirektoratet har i vedtak 25. juni 2021 vurdert at prosjektet har oppfylt målkriteriene 1 – 4, jf. laksetildelingsforskriften § 23c. Spørsmålet er om målkriterium 5 også er oppfylt.

Målkriterium 5 består av tre punkter. Punkt 5.a stiller krav om et program for å dokumentere resultater i driftsfasen. Programmet skal godkjennes av Fiskeridirektoratet. Revidert versjon av dokumentasjonsprogrammet ble innsendt 30. april 2020 og ble godkjent av Fiskeridirektoratet 8. juli 2020. Programmet består av fire arbeidspakker; biologisk prestasjon, driftsmessig prestasjon, teknisk prestasjon og ytre miljø.

Punkt 5.b stiller krav om at «[p]rosjektet skal dokumentere produksjonen i Havfarmen fra utsett av fisk til slakt. Prosjektet må gjennomføre tilstrekkelig antall utsett med lang nok varighet til at målingene som inngår i programmet beskrevet i punkt 5a blir utført og gir resultater som er egnet til å gjøre en evaluering av prosjektet, jf. punkt 5c».

Punkt 5.c stiller krav om «*sluttrapport som inneholder resultatene fra programmet beskrevet i punkt 5a. Sluttrapporten skal med utgangspunkt i resultatene inneholde en evaluering av prosjektet.*»

For at målkriterium 5 skal være oppfylt må Nordlaks etter Fiskeridirektoratets syn ha dokumentert produksjonen i Havfarmen fra utsett av fisk til slakt i henhold til dokumentasjonsprogrammet. Videre må prosjektet ha gjennomført et tilstrekkelig antall utsett med lang nok varighet til at målingene som inngår i samtlige av de fire arbeidspakkene i dokumentasjonsprogrammet har blitt utført og har gitt resultater som er egnet til å gjøre en evaluering av prosjektet.

Nordlaks har oversendt flere rapporter i forbindelse med ny søknad om konvertering. Senest ved ny sluttrapport 3. februar 2022.

Fiskeridirektoratet vil i det følgende gjennomgå resultatene fra de fire arbeidspakkene. Vi vil vurdere om Nordlaks har dokumentert produksjonen i Havfarmen fra utsett av fisk til slakt, og om målingene som inngår i samtlige av de fire arbeidspakkene har blitt utført i punkt 6.1 – 6.4. I punkt 6.5 vil direktoratet vurdere om resultatene i de fire arbeidspakkene er egnet til å gjøre en evaluering av prosjektet.

6.1 Arbeidspakke 1, biologisk prestasjon

Arbeidspakke 1, biologisk prestasjon, skal «*dokumentere de fiskehelse- og velferdsmessige faktorer samt fiskens biologiske prestasjon i Havfarm 1, i relasjon til de særegne løsninger og mulige utfordringer og muligheter som ligger i Havfarmteknologien.*» I

dokumentasjonsprogrammet står det videre at det i denne forbindelse også er en målsetning «*å identifisere hvilke velferdsparametere som er avgjørende å ha kontroll på ved bruk av denne typen teknologi.*» Målingene som skal utføres i programmet er delt inn i miljøbaserte velferdsindikatorer og fiskebaserte velferdsindikatorer.

Første produksjonssyklus

I avslag på søknad om konvertering av utviklingstillatelser, 25. juni 2021, viste Fiskeridirektoratet til at Nordlaks hadde gjennomført en rekke målinger gjennom første produksjonssyklus. Selv om direktoratet vurderte at det var noen svakheter ved enkelte av målingene fant direktoratet at Nordlaks hadde dokumentert produksjonen i Havfarmen fra utsett av fisk til slakt i henhold til fastsatt dokumentasjonsprogram, arbeidspakke 1, biologisk prestasjon.

For at målkriterium 5 skal være oppfylt må imidlertid prosjektet også ha gjennomført et tilstrekkelig antall utsett med lang nok varighet til at målingene som inngår i samtlige av de fire arbeidspakkene i dokumentasjonsprogrammet har blitt utført og har gitt resultater som er egnet til å gjøre en evaluering av prosjektet. Det ble gjort en samlet vurdering av dette for alle arbeidspakkene i avslag på søknad om konvertering 25. juni 2021. Når det gjaldt de biologiske prestasjonene i Havfarmen bemerket Fiskeridirektoratet at det hadde vært særlige utfordringer knyttet til tilvekst, dødelighet og sykdom. Direktoratet viste videre til at både når det gjelder tilvekst og dødelighet har Nordlaks konkludert med at resultatene har vært under forventningene.

Fiskeridirektoratet vurderte at det var vanskelig å slå fast hvorvidt resultatene hadde noe med Havfarmens særegenhet å gjøre. Det var mye som tydet på at en del av de dårlige resultatene kan knyttes til kvalitetsforskjeller på smolten som ble satt ut. Vi viste her særlig til at merd 1 og merd 2 skilte seg positivt ut fra de andre merdene med tanke på både velferd, fiskehelse og dødelighet. Disse to merdene besto av en annen fiskegruppe enn de andre merdene i anlegget, fisken hadde et annet opphav og kom fra et annet settefiskanlegg. Fiskeridirektoratet vurderte at for å teste anlegget på en kvalitetsmessig bedre måte ville det være hensiktsmessig å gjennomføre flere produksjonssykluser hvor selskapet baserer seg på smolt av en jevnere kvalitet.

Andre produksjonssyklus

Også i andre produksjonssyklus har fisken som ble satt ut i Havfarmen hatt opphav fra to forskjellige settefiskanlegg og tre forskjellige postsmoltlokaliteter. I forkant av flytting

til Havfarmen ble fisken screenet for en rekke sykdommer. Det ble funnet en rekke smittsomme agens, men samtlige agens var innenfor det man normalt kan forvente å finne i oppdrett i åpne merder. Alle postsmoltlokalitetene ble behandlet med Slice høsten 2020, i tillegg til at fisken ved lokalitet Brottøy ble behandlet med Salmosan i forkant av flytting. Alle fiskegruppene gjennomgikk også ferskvannsbehandling ved overføringen til Havfarmen.

Dødelighetstall og helsestatus ble vurdert som god ved flytting. Utsettet gikk over en periode fra 13. juli til 9. august. I likhet med i første produksjonssyklus har det vært stor spredning i størrelse mellom de forskjellige fiskegruppene (1,35 til 2,9 kilo). Dette gjør det etter Fiskeridirektoratet sitt syn litt utfordrende å vurdere hvorvidt eventuell variasjoner kan knyttes til forhold på Havfarmen eller om det kan skyldes forskjeller mellom fiskegruppene. Eksempelvis vil fisk i forskjellige størrelsesgrupper oppleve både håndtering og stress ulikt, med mulig påfølgende effekter knyttet til dødelighet, sykdomsmottakelighet og tilvekst. Og dermed også ha betydning for den samlede vurderingen av velferd generelt.

Første fiskegruppe ble slaktet ut i oktober, etter mindre enn tre måneder i Havfarmen. Etter Fiskeridirektoratets vurdering er det utfordrende å sammenligne denne fiskegruppen med de andre fiskegruppene i Havfarmen. De andre fiskegruppene har bestått av fisk ned mot halve størrelsen av den første fiskegruppen. De andre fiskegruppene har også hatt mye lenger tid i anlegget og har opplevd sesongskifte fra sommer til høst og vinter, med de biologiske utfordringene dette kan medføre.

Fiskeridirektoratet registrerer at lusesituasjonen generelt har vært god. Fisken ble behandlet i forkant av flytting til Havfarmen, og det er ikke rapportert om at tillatte grenser for lus har blitt brutt. Lusenivåene økte fra utsett fram til uke 42, før deler av anlegget ble behandlet med det resultatet at lusenivået ble senket. Lusenivået økte så fram mot jul, og toppet seg med 0.49 lus i uke 51. I tiden fram mot utslakt har nivåene lagt mellom 0,4-0,49 kjønnsmodne hunnlus, men uten noen samlet økning i antall lus. Dette til tross for at det ikke har vært flere behandlinger. Dette kan indikere at smittepresset sank merkbart fra slutten av året, og at anlegget vinterstid opplever lavt smittepress.

Det var en forøket dødelighet etter utsett for alle merdene, noe som mest sannsynlig kan knyttes til håndtering og stress. På samme måte fikk man en forøket dødelighet i forbindelse med lusebehandling og flytting av fisk mellom merder senere i produksjonen. Per 14. januar var den akkumulerte dødeligheten 2,78 %, med spredning fra 1,11% til 4,64%. Det var også en del spredning innad i fiskegruppe 2.1, (1,8-4,64%). Likevel var dødeligheten gjennomgående relativt lav, og variasjonen kan skyldes tilfeldigheter, og ikke nødvendigvis forskjeller i kvalitet på smoltgrupper som i første produksjonssyklus.

Fiskevelferden har vært vurdert fortløpende av Nordlaks og Åkerblå. Det fremgår av rapporten fra Åkerblå at fiskevelferden stort sett har vært god, med unntak av en høyere andel med nedsatt velferd i tiden etter utsett og en ny periode mot slutten av året. Det har vært en del variasjon mellom merdene, med størst utfordringer i merd 3 og 5. Dette

viser seg også i variasjon i både dødelighet og klassifisering (andel superior) av fisken i de forskjellige merdene.

Fiskeridirektoratet vurderer at Nordlaks også i andre driftssyklus har dokumentert produksjonen i Havfarmen i henhold til fastsatt dokumentasjonsprogram, arbeidspakke 1, biologisk prestasjon. For at målkriterium 5 skal være oppfylt må imidlertid prosjektet ha gjennomført et tilstrekkelig antall utsett med lang nok varighet til at målingene som inngår i samtlige av de fire arbeidspakkene i dokumentasjonsprogrammet har blitt utført og har gitt resultater som er egnet til å gjøre en evaluering av prosjektet. Vi gjør en samlet vurdering av dette i punkt 6.5.

6.2 Arbeidspakke 2, driftsmessig prestasjon

Arbeidspakke 2, driftsmessig prestasjon, har til hensikt «å dokumentere faktorer knyttet til arbeidsmiljø/HMS i Havfarmen, og hvordan disse skiller seg fra tradisjonelle oppdrettsanlegg både i type faktorer og effekt av Havfarmen som en ny løsning for lakseoppdrett. Videre har arbeidspakken til hensikt å dokumentere gjennomføringen av de arbeidsoperasjoner som i Havfarmen skiller seg vesentlig fra tradisjonelle anlegg, og til slutt gi en vurdering av disse inkludert ev forslag til forbedringspunkter».

Etter første driftssyklus vurderte Fiskeridirektoratet at Nordlaks hadde gjort seg mange erfaringer relatert til drift av Havfarmen. Rapporten etter første driftssyklus redegjorde på en god måte for erfaringene som var gjort og hvilke tiltak som var implementert for å forbedre de driftsmessige prestasjonene. Fiskeridirektoratet vurderte at Nordlaks hadde dokumentert produksjonen i Havfarmen i henhold til arbeidspakke 2, driftsmessig prestasjon. Fiskeridirektoratet vurderte imidlertid at ytterligere produksjonssykluser under utviklingstillatelsesregimet ville kunne skape en større bredde av erfaringer slik at arbeidspakken kan evalueres på en bedre måte, spesielt når det gjelder de områdene der korrigerende tiltak ikke var iverksatt.

Den driftsmessige prestasjonen har blitt overvåket og dokumentert på samme måte i andre driftssyklus som i første. Det vil si et prioritert program av aspekter som er særegne ved Havfarmen. Ingen av de utførte operasjonene har ført til ytterligere forbedringsforslag. Et par ytterligere HMS-avvik har blitt registrert, men det opplyses at Havfarmens særegenhet ikke har vært skyld i disse.

Fiskeridirektoratet vurderer at Nordlaks har dokumentert produksjonen i Havfarmens andre driftssyklus i henhold til arbeidspakke 2, driftsmessig prestasjon.

6.3 Arbeidspakke 3, teknisk prestasjon

Arbeidspakke 3, teknisk prestasjon, har til hensikt å «dokumentere anleggets tekniske prestasjon, herunder påførte belastninger fra miljøet (bølger, strøm, vind) og anleggets respons på/evne til å håndtere/påvirke disse».

Etter første produksjonssyklus viste Fiskeridirektoratet til at prosjektet har samlet miljø- og responsdata for å validere numeriske beregninger mot faktisk målte responser for struktur og hydrodynamikk. Direktoratet viste til at rapporten etter første driftssyklus beskrev at det i hovedsak var god korrelasjon mellom de numeriske modellene og målte

responser, og at der det var avvik så var beregningene konservative. Fiskeridirektoratet vurderte at Nordlaks, med underleverandører, på en god måte hadde dokumentert anleggets tekniske prestasjon i henhold til dokumentasjonsprogrammet arbeidspakke 3. Direktoratet vurderte de tekniske prestasjonene som gode og tilstrekkelige til å evaluere prosjektet i henhold til arbeidspakke 3, teknisk prestasjon.

Gjennom andre driftssyklus har strukturen blitt overvåket gjennom en såkalt «digital tvilling» hvor blant annet levetid relatert til utmatting fortløpende estimeres til en viss grad. Dette har blant annet bidratt til beslutningsstøtte i forbindelse med operasjoner som ballastering eksempelvis. Beskrivelsen underbygges av en rekke vedlegg og det påpekes blant annet at overvåkningssystemet gir gode prediksjoner for globale responser, men at metoden bør utvikles ytterligere.

Fiskeridirektoratet vurderer at Nordlaks har dokumentert anleggets prestasjon i andre driftssyklus i henhold til dokumentasjonsprogrammet arbeidspakke 3.

6.4 Arbeidspakke 4, ytre miljø

Arbeidspakke 4, ytre miljø, har til hensikt å «*dokumentere hvordan Havfarm 1 som ny løsning for oppdrett av laks, påvirker det ytre miljø, samt gjøre vurderinger av ev. forbedringstiltak som kan gjøres på fremtidig driftsopplegg for Havfarm 1, eller i design, konstruksjon og lokalisering av fremtidige Havfarmer*».

Etter første driftssyklus vurderte Fiskeridirektoratet at prosjektet hadde gjennomført målinger i tråd med dokumentasjonsprogrammets arbeidspakke 4, ytre miljø. Direktoratet bemerket videre at den positive utviklingen av bunnforholdene kunne tyde på at anleggets forøyning på svai har vært gunstig for påvirkning av resipienten. Likevel påpekte Fiskeridirektoratet at resultater fra én produksjonssyklus kun dannet et begrenset grunnlag for å evaluere denne effekten.

Når det gjelder andre driftssyklus fremgår det av miljøundersøkelsen tatt ved halv belastning i oktober 2021 (som er vedlagt sluttrapporten) at 9 av 26 stasjoner havner i tilstandsklasse 4- Svært dårlig. På tross av dette blir den totale tilstanden for lokaliteten satt til tilstand 2- God. Denne undersøkelsen er utført i tidsperioden hvor det har vært høyest utføring på lokaliteten og viser tydelige tegn til stor organisk belastning ved flere av stasjonene. Fiskeridirektoratet registrerer at det i tidsrommet fra juli til august er satt ut mye og til dels stor fisk med tilknyttet høyt fôrforbruk. Dette kan ha medført at tilførselen av organisk materiale til bunnen under anlegget har vært for stor og rask til at bunndyrsamfunnet har kunnet respondere og omsette den økte tilførselen av organisk materiale.

Det har blitt utført ytterligere én B-undersøkelse ved maksimal belastning, 30. januar 2022, som viser bedre forhold ved samtlige av stasjonene som var i tilstandsklasse 4-meget dårlig i oktober 2021. Den totale tilstanden for lokaliteten er i denne undersøkelsen satt til tilstand 2-God, men helt på grensen til tilstand 1-Meget god. Når det gjelder bakgrunnen for de bedre forholdene skriver Akvaplan-niva som har gjennomført undersøkelsen at «*Resultatene kan indikere at en forbedringen på disse*

stasjonene er et resultat av havfarmens bevegelser fra oktober 2021 og frem til nåværende undersøkelse, uten at dette kan sies med sikkerhet.»

Nordlaks skriver i sluttrapporten 3. februar 2022 at resultatene fra miljøundersøkelser og modellering av organiske utslipp gjennom andre driftssyklus sammenfaller med resultatene og erfaringene fra første driftssyklus. Nordlaks skriver at prosjektet totalt sett etter deres vurdering med dette har vist at havfarmkonseptet, med svaifortøyning på den eksponerte lokaliteten, gir akseptabel lokal påvirkning av resipienten selv ved betydelig produksjon.

Fiskeridirektoratet vil påpeke at selv om undersøkelsen fra januar 2022 er utført ved maksimal belastning (når 75-90 % av totalt fôr i en produksjonssyklus er utfôret) var biomassen i anlegget samt fôrforbruket betydelig lavere enn det var ved undersøkelsen i oktober. Etter Fiskeridirektoratets vurdering vil det være vanskelig å konkludere med at det faktisk at anlegget ligger på svai, og dermed i teorien vil spre det organiske materialet over et større område, er hovedårsak til denne bedringen i forholdene. Det er også mulig at reduksjonen i fôrforbruk samt mindre biomasse i anlegget er årsaken til bedring i forholdene. Eventuelt kan forklaringen ligge i en kombinasjon av svaifortøyning og redusert fôrforbruket og biomasse i anlegget.

Fiskeridirektoratet er usikker på om miljøundersøkelsen 30. januar 2022 inngår i Nordlaks sin vurdering i sluttrapporten, ettersom direktoratet i brev 14. januar 2022 ba selskapet om å dokumentere produksjonen i anlegget til og med brevdato. Fiskeridirektoratet vil i alle tilfelle måtte ta høyde for all relevant informasjon på vedtakstidspunktet.

Når det gjelder gjennomføringen av B-undersøkelsene under andre driftssyklus fremgår det av undersøkelsene at det er noe variasjon knyttet til stasjonsplassering. Dette er forståelig ettersom at prøvene skal tas der hvor det er forventet at påvirkningen er størst, men samtidig blir det vanskelig å sammenligne undersøkelsene direkte med hverandre og dermed kunne se effekten av at anlegget ligger på svai. I B-undersøkelsene fra Ytre Hadseløya er det også noe variasjon knyttet til nummereringen av stasjonene, hvor samme stasjon kan ha forskjellig stasjonsnummer fra rapport til rapport. Dette gjør en sammenligning av de ulike B-undersøkelsene tidkrevende.

Nordlaks har dokumentert anleggets påvirkning til det ytre miljøet i andre driftssyklus gjennom to B-undersøkelser. Selv om Fiskeridirektoratet vurderer at det er noen svakheter ved undersøkelsene knyttet til valg av målestasjoner finner direktoratet likevel at Nordlaks har dokumentert produksjonen i Havfarmen i henhold til fastsatt dokumentasjonsprogram, arbeidspakke 4, ytre miljø.

6.5 Samlet vurdering av målkriterium 5

Fiskeridirektoratet har kommet til at Nordlaks har dokumentert første og andre produksjonssyklus i Havfarmen i henhold til godkjent dokumentasjonsprogram. Spørsmålet er om det er gjennomført et tilstrekkelig antall utsett med lang nok varighet til at resultatene i de fire arbeidspakkene er egnet til å gjøre en evaluering av prosjektet.

I konverteringssøknaden skriver Nordlaks at på tross av visse biologiske utfordringer hos en av fiskegruppene i første driftssyklus, som ifølge Nordlaks trolig ikke kan relateres til Havfarmen i seg selv, er deres vurdering at Havfarmen har prestert godt som teknologi for oppdrett av atlantisk laks. Enkelte forbedringsbehov har blitt identifisert, og har blitt utbedret fortløpende. Etter Nordlaks sitt syn har imidlertid disse vært på et nivå som man i alle tilfeller vil måtte forvente i et utviklingsprosjekt i denne skala.

Som Fiskeridirektoratet viste til i avslag på konverteringssøknad, 25. juni 2021, var det utfordrende å vurdere de biologiske prestasjonene i første driftssyklus. Begrunnelsen var at det i tillegg til å være høy dødelighet var svært store variasjoner mellom prestasjonen i de enkelte merdene. Dette ble ytterligere komplisert ved at det var generelt store forskjeller på smoltgruppene, noe som gjorde det utfordrende å skille på effekter som kunne tilskrives selve Havfarmen og hva som kunne skyldes kvalitetsforskjeller mellom fiskegruppene.

Etter Fiskeridirektoratets vurdering møter vi noe av den samme problemstillingen i andre produksjonssyklus, da fisken kommer fra forskjellige postsmoltlokaliteter, settes ut til forskjellig tid og i svært ulike størrelser. Dette gjør at fisken kan ha forskjellig toleranse for håndtering, og ikke minst at tiden i sjø blir forskjellig både med tanke på antall døgn, og at det blir ulik erfaring med skiftende sesonger. Ifølge innsendt dokumentasjon presterer fiskegruppene likevel relativt likt, og ligger innenfor det som i stor grad kan forventes av oppdrett i åpne merder. Forskjeller vi ser kan også i stor grad knyttes til beskrevne situasjoner.

Fiskeridirektoratet har kommet til at andre produksjonssyklus i sum svarer opp de viktigste spørsmålene som sto som ubesvart etter første produksjonssyklus når det gjelder biologisk prestasjon i Havfarmen.

Når det gjelder driftsmessige prestasjoner ble mindre korrigerende tiltak og utbedringer på utstyr gjennomført i første driftssyklus, og en ombygging av en ensilasjetank ble gjennomført i brakkleggingsperioden før den andre driftssyklusen. Den driftsmessige prestasjonen har blitt overvåket og dokumentert på samme måte i andre som i første syklus, det vil si et prioritert program av aspekter som er særegne ved Havfarmen. Ingen av de utførte operasjonene har ført til ytterligere forbedringsforslag. Et par ytterligere HMS-avvik har blitt registrert, men det opplyses at Havfarmens særegenhet ikke har vært skyld i disse. Den samlede beskrivelsen av driftsmessig prestasjon i både første og andre driftssyklus vurderes å være i henhold til vilkåret i målkriteriet.

Fiskeridirektoratet vurderer at resultatene knyttet til Havfarmens tekniske prestasjoner i begge driftssykluser er gode og tilstrekkelige til å kunne evaluere prosjektet i henhold til arbeidspakke 3, teknisk prestasjon. Spesielt dokumentasjonen av anleggets respons på miljølastene og bruken av en digital tvilling som beslutningsstøtte illustrerer på en god måte metoden for, og viktigheten av, å ha kontroll på belastningen i strukturen. Både av sikkerhets- og driftsmessige hensyn.

Når det gjelder påvirkning til ytre miljø viser resultatene fra B-undersøkelsene samlet sett at lokaliteten har potensiale for å bli overbelastet når det gjelder tilførsel av organisk materiale fra driften av anlegget. Fiskeridirektoratet vil anbefale at dette følges opp ved senere undersøkelser og da spesielt ved de mest belastede stasjonene (tilstand 3 og 4) for å kunne se endringer over tid. Først ved en kombinert oppfølging av belastede stasjoner samt undersøkelser knyttet til hvor man forventer størst påvirkning sett opp mot Havfarmens bevegelser, vil man kunne se potensielle effekter knyttet til at anlegget ligger på svai. Resultatene må videre sees i sammenheng med biomasse og fôrforbruk på lokaliteten.

Målet med arbeidspakke 4, ytre miljø, er som nevnt å dokumentere hvordan Havfarm 1 som ny løsning for oppdrett av laks påvirker det ytre miljø, jf. dokumentasjonsprogrammet. Etter Fiskeridirektoratets vurdering kan man ikke som følge av de målingene som er gjort gjennom de to driftssyklusene som har vært i anlegget, konkludere med hvordan Havfarmen som løsning påvirker det ytre miljøet. Akvaplan-niva konkluderer i den siste miljørapporten på lokaliteten med at de forbedrede resultatene på flere av målestasjonene kan være et resultat av Havfarmens bevegelser. Likevel påpeker de at dette ikke kan sies med sikkerhet. Nordlaks har i liten grad problematisert dette selv i sluttrapporten.

Etter Fiskeridirektoratets vurdering er det vanskelig å evaluere Havfarmens påvirkning på det ytre miljø basert på resultatene fra de to gjennomførte driftssyklusene. Formålet med utviklingstillatelse er å bidra til å utvikle teknologi «*som kommer akvakulturnæringen til gode.*», jf. laksetildelingsforskriften § 22 andre ledd. Videre skal ordningen legge til rette for å utvikle teknologi «*som kan bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor...*», jf. laksetildelingsforskriften § 23b første ledd. Det kan stilles spørsmål ved om disse formålene blir oppfylt så lenge man ikke kan evaluere hvordan anlegget påvirker det ytre miljø. Dette kan tale for at prosjektet bør gjennomføre miljøundersøkelser under flere driftssykluser før tillatelsene konverteres.

På den andre siden har direktoratet kommet til at resultatene fra de tre andre arbeidspakkene er tilstrekkelig. Særlig dokumentasjonen av den tekniske gjennomføringen av prosjektet er svært god og godt egnet til å tilføre akvakulturnæringen kunnskap om driften av denne typen anlegg. Videre vil bunnforholdene under Havfarmen også følges opp under eventuell drift i anlegget på ordinære matfisktillatelse, jf. akvakulturdriftsforskriften § 35.

Under tvil har Fiskeridirektoratet kommet til resultatene i de fire arbeidspakkene samlet sett er egnet til å gjøre en evaluering av prosjektet. Fiskeridirektoratet vurderer etter dette at Nordlaks har oppfylt målkriterium 5.

6.6 Konklusjon

Nordlaks har oppfylt målkriteriene som er fastsatt for Havfarm 1-prosjektet. Fiskeridirektoratet har kommet til at de 13 utviklingstillatelsene som er tilknyttet

prosjektet kan konverteres til ordinære tillatelser til akvakultur av matfisk i sjø, jf. laksetildelingsforskriften § 23c.

7. Vederlag

Nordlaks Oppdrett AS skal betale et vederlag til statskassen på kroner 10 millioner pr. ordinære matfisktillatelse, jf. laksetildelingsforskriften § 23c. Vederlaget skal være justert i tråd med konsumprisindeksen fra forskriftens ikrafttredelse og frem til konverteringstidspunktet.

Fiskeridirektoratet har beregnet justeringen i konsumprisindeks fra november 2015, da forskriften trådte i kraft, og frem til februar 2022 (siste tilgjengelige tall på vedtakstidspunktet). 10 millioner kroner i november 2015 tilsvarer kr 11 757 157 per februar 2022¹.

I tillegg skal Nordlaks Oppdrett AS betale for 1% vekst på samtlige av de 13 tillatelsene, jf. forskrift om kapasitetsjustering for tillatelser til akvakultur med matfisk i sjø 2020 § 7. Vederlaget 156 000 kroner per tonn tillatelsen blir økt med. Dette utgjør kr 1.248.000 per tillatelse.

Nordlaks Oppdrett AS skal følgelig betale totalt kr 169 067 041 til Fiskeridirektoratet før tillatelser til ordinær matfisk kan skrives ut.

Vederlaget skal betales til Fiskeridirektoratet:

Fiskeridirektoratet
Økonomiseksjonen
Postboks 185 Sentrum
5804 Bergen

Beløpet betales til kontonummer 7694 05 09048, og innbetalingen merkes «Nordlaks Oppdrett AS – konvertering av utviklingstillatelse 22/1063».

Vederlag for tillatelsene skal betales senest innen 90 dager (inkludert helligdager) fra dette vedtakets dato. Dersom vederlag ikke betales innen fristen, faller tilsagnet bort. Fiskeridirektoratet kan i særlige tilfeller gi oppreisning for fristoverskridelse.

Søker er selv ansvarlig for å dokumentere at vederlag er betalt innen fristen.

8. Videre saksgang

Det går fram av forskrift om produksjonsområder for akvakultur av matfisk i sjø av laks, ørret og regnbueørret (produksjonsområdeforskriften) § 4 at tillatelser som omfattes av denne forskriften er hjemmehørende i det produksjonsområdet hvor de var lokalisert

---

¹ <https://www.ssb.no/kalkulatorer/priskalkulator>

per 24. juni 2016. Annet ledd slår fast at «*For nye tillatelser som ikke var lokalisert på tidspunktet angitt i første ledd, foretar Fiskeridirektoratet innplassering i produksjonsområde*».

Utviklingstillatelser er omfattet av produksjonsområdeforskriften, jf. § 2 siste ledd, siste setning. Slik Fiskeridirektoratet ser det, opphører utviklingstillatelsen å eksistere ved en konvertering av tillatelsen. Det vil si at tillatelsen anses som en ny tillatelse etter produksjonsområdeforskriften § 4 annet ledd.

Nordlaks Oppdrett AS må derfor etter innbetaling av vederlag, søke Fiskeridirektoratet om innplassering i det produksjonsområdet de ønsker å søke om klarering av lokalitet for tillatelsene. Fiskeridirektoratet vil vurdere omsøkt innplassering, blant annet ut fra hensynet til miljø.

Fiskeridirektoratet ber om at kvittering på innbetalt vederlag legges ved søknaden.

Etter at Fiskeridirektoratet har foretatt innplassering av tillatelsen i et produksjonsområde kan Nordlaks Oppdrett AS søke om klarering av tillatelsene til fylkeskommunen.

9. Klagerett

Dette vedtaket kan påklages, jf. forvaltningsloven § 28. Klagefristen er tre uker.

Med hilsen

Øyvind Lie
direktør

Anne B. Osland
seksjonssjef

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Nordlaks Oppdrett AS

Postboks 224

8455

STOKMARKNES

Kopi til:

Nærings- og Fiskeridepartementet

Postboks 8090 Dep

0032

OSLO

